Powiat Mogileński

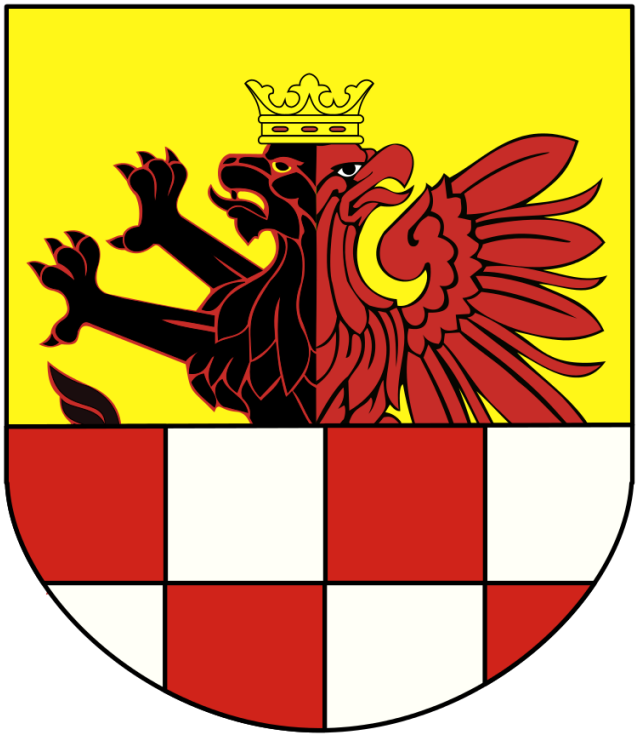

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MOGILEŃSKIEGO ZA LATA 2014-2015

Mogilno, 2016 rok

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MOGILEŃSKIEGO ZA LATA 2014-2015

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Mogileński
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno
Tel. 52 31 80 304
sekretariat@powiat.mogilno.pl

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska s.c.
Ul. Zamkowa 4a/1, 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści:

1. WSTĘP 7

1.1. MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA 7
1.2. PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU 8

2. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO 8

3. REALIZACJA I MONITORING PROGRAMU 13

4. PODSUMOWANIE 30

Spis tabel:

Tabela 1 Leśnictwo na terenie powiatu w 2014 i 2015 roku 9
Tabela 2 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu 10
Tabela 3 Klasa strefy kujawsko-pomorskiej w 2014 i 2015 roku – kryteria dla ochrony zdrowia 10
Tabela 4 Klasa strefy kujawsko-pomorskiej w 2014 i 2015 roku – kryteria dla ochrony roślin 11
Tabela 5 Ocena stanu czystości rzek na terenie Powiatu Mogileńskiego w 2014 roku 12
Tabela 6 Monitoring wód podziemnych w 2014 roku 12
Tabela 7 Zużycie wody 13
Tabela 8 Realizacja zadań wynikających z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego za lata 2014-2015 15
Tabela 9 Efekty realizacji Programu ochrony środowiska 29

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowanie jest raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego, w którym zostały przedstawione zrealizowane cele i zadania z okresu dwóch lat kalendarzowych tj. rok 2014 i 2015.

Podstawą prawną opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego jest art.17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z póz. zm..), który zobowiązuje organ wykonawczy powiatu do sporządzenia programu ochrony środowiska, w celu realizacji polityki ochrony środowiska. *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019* została przyjęta uchwałą Rady Powiatu w Mogilnie nr XXX/170/12 z dnia 26 października 2012 roku.

Zgodnie z art.18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go Radzie Powiatu. Ust 3 ustawy mówi, że po przedstawieniu raportu Radzie Powiatu raport przekazywany jest do organu wykonawczego województwa.
Przepisy ustawy Prawo Ochrony Środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska (zwanego dalej Programem). W raporcie przedstawiono stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska. Określony został stopień realizacji zadań, poniesione koszty oraz źródła finansowania.

Nieodłącznym elementem wdrażania Programu jest monitoring realizacji założonych w nim celów, kierunków działań i realizacji przyjętych zadań jako mierników zmian stanu środowiska i bezpieczeństwa ludzi. Działania te wraz z oceną stopnia realizacji zadań określonych celami niniejszego opracowania dostarczą podstawowych informacji o stopniu wdrożenia i efektach realizacji powyższego Programu, jak również wykażą rozbieżności pomiędzy zakładanymi w nim działaniami a ich wykonaniem wraz z uzasadnianiem zaistniałych rozbieżności.

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych, jakie powinna przynieść realizacja wyznaczonych celów.

1.1. Materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu Raportu zostały wykorzystane dane przekazane między innymi przez:

- Starostwo Powiatowe w Mogilnie,
- Urzędy Miast i Gmin Powiatu Mogileńskiego,
- Główny Urząd Statystyczny (GUS),
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (RDOŚ),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW),
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mogilnie (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Bydgoszczy (OSCHR),
- Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku (K-PZMiUW),
- Nadleśnictwa: Gołąbki, Miradz,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Mogilnie (ZDP),
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy (ZDW).

1.2. Podstawowe uwarunkowania realizacji Programu

Najważniejsze uwarunkowania realizacji Programu wynikają z następujących dokumentów:

- strategii rozwoju regionalnego kraju,
- koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju i Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju i Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- systemu prawa ochrony środowiska w Polsce, w tym projektowanych aktów prawnych,
- międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony środowiska,
- zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej,
- programu ochrony środowiska dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- planu gospodarki odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- strategii i polityk sektorowych (zwłaszcza w zakresie energetyki, energetyki odnawialnej, rolnictwa i obszarów wiejskich, rozwoju regionalnego, edukacji ekologicznej, transportu, leśnictwa),
- strategii i programów przyjętych na szczeblu regionalnym (wojewódzkim) i lokalnym (powiatowym).

2. Analiza stanu środowiska naturalnego

Powiat Mogileński położony jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Powiat sąsiaduje z pięcioma innymi powiatami: Żnińskim i Inowrocławskim z województwa kujawsko-pomorskiego oraz Gnieźnieńskim, Konińskim i Słupeckim z województwa wielkopolskiego. Powiat tworzą: dwie gminy miejsko-wiejskie: Mogilno i Strzelno oraz dwie gminy wiejskie: Dąbrowa i Jeziora Wielkie. Powierzchnia całkowita powiatu wynosi 67 512 ha, co stanowi 3,7% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Największą gminą w powiecie jest Gmina Mogilno, zajmuje 37,9% powierzchni powiatu. Natomiast najmniejszą jednostką administracyjną jest Gmina Dąbrowa, która zajmuje 16,3% powierzchni powiatu. Na terenie powiatu najwięcej gruntów zajmują użytki rolne (73,5%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 17,0% powierzchni powiatu. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 4% powierzchni powiatu, natomiast grunty pod wodami zajmują powierzchnię 3,3%. Pozostałe grunty to nieużytki i tereny różne.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) liczba ludności Powiatu Mogileńskiego w 2015 roku wynosiła 46 254 osób, w porównaniu do roku wcześniejszego spadła o 154 osoby. Najwięcej ludności mieszkało w Gminie Mogilno – 24 840 (53,7% ogółu ludności powiatu), najmniej mieszkańców liczyła Gmina Dąbrowa – 4 648 (10,0% ludności powiatu). W 2015 roku kobiety stanowiły nieco ponad połowę (51,06%) ludności powiatu. Współczynnik feminizacji (określający liczbę kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie 104, co oznacza, że w powiecie było więcej kobiet. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 69 os/km^2. Największą gęstością zaludnienia cechuje się Gmina Mogilno (97 os/km^2), a najmniejszą Gmina Jeziora Wielkie – 40 os/km^2. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w populacji ogółem wyniósł 18,3%, osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 63,4%, a w wieku poprodukcyjnym 18,2%.

Przez teren powiatu przebiegają trzy drogi krajowe (nr 15, 25, 62), trzy drogi wojewódzkie (nr 254, 255, 262), liczne drogi powiatowe o łącznej długości 394,193 km oraz drogi gminne.

Powiat mogileński leży w obrębie makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego w granicach mezoregionu Pojezierza Gnieźnieńskiego. Średnia wysokość na pojezierzu wynosi od 100 do 125 metrów. Najwyższy punkt położony 167 m n.p.m. to Wał Wydartowski. Do największych jezior na terenie powiatu należą Wiecanowskie, Mogileńskie, Szydłowskie, Bronisławskie i Ostrowskie. Rzeźba terenu posiada cechy krajobrazu młodoglacjalnego, reprezentowanego przez różne formy polodowcowe. W przeważającej części obszaru powiatu występuje płaska i falista wysoczyzna morenowa, zbudowana z glin i piasków zwałowych, którą urozmaicają pagórki i wzgórza moren czołowych i kemów, jak również

liczne formy wklęsłe, rynny polodowcowe i zagłębienia wytopiskowe. Dominującą wklęsłą rzeźby terenu jest głęboka i rozległa rynna jeziora Gopła, stanowiąca wschodnią granicę powiatu. Rozległe powierzchnie zajmują ponadto obszary sandrowe (np. w rejonie Przyjezierza i Huty Palędzkiej), stanowiące ongiś szlaki odpływu wód lodowcowych.

Obszary prawnie chronione na terenie powiatu mogileńskiego w 2015 roku zajmowały powierzchnię 9 779,13 ha, co stanowiło 14,5 % powierzchni powiatu. Najwięcej obszarów prawnie chronionych było w Gminie Jeziora Wielkie (4 131,8 ha), a najmniej w Gminie Mogilno (153,2 ha). Wśród form ochrony przyrody występuje:

- trzy fragmenty obszarów Natura 2000: PLH040007 Jezioro Gopło, PLH300026 Pojezierze Gnieźnieńskie, PLB040004 Ostoja Nadgoplańska,
- Park Krajobrazowy Nadgoplański Park Tysiąclecia,
- trzy rezerwaty przyrody: Nadgoplański Park Tysiąclecia, Czapliniec Ostrowo, Mierucinek,
- dwa obszary chronionego krajobrazu: Jezior Żnińskich, Lasów Miradzkich,
- siedem użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 77,12 ha,
- 110 pomników przyrody, wśród których przeważają pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje przydrożne, stanowiska roślin chronionych, głazy narzutowe,
- Korytarze Ekologiczne pn. Pojezierze Krajeńskie – południe, Gopło i Puszcza Notecka – Puszcza Zielonka.

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2015 roku na terenie powiatu było 11 225,88 ha gruntów leśnych, z czego 92,2% to grunty leśne publiczne. Lesistość powiatu wynosiła 16,3% i była niższa niż wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,4%).

Tabela 1 Leśnictwo na terenie powiatu w 2014 i 2015 roku

Wskaźnik	Stan na 2014 rok	Stan na 2015 rok
Grunty leśne ogółem [ha]	11219,03	11225,88
Grunty leśne publiczne [ha]	10345,03	10345,02
Grunty leśne prywatne [ha]	874,00	880,86
Lasy ogółem [ha]	10978,07	10987,20
Lesistość [%]	16,3	16,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Lasy na terenie powiatu administrowane są przez dwa nadleśnictwa. Nadleśnictwo Miradz sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 7 352,78 ha. Natomiast Nadleśnictwo Gołąbki sprawuje nadzór nad lasami Skarbu Państwa o powierzchni 2 987,56 ha, z czego powierzchnia lasów ochronnych na terenie powiatu wynosi 1 503,73 ha.

Stan powietrza

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło, a zarazem źródłem tzw. niskiej emisji na terenie powiatu są lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe (brak jest dużych centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło). Na terenie Powiatu Mogileńskiego w 2015 roku funkcjonowało 61 kotłowni, czyli o 15 kotłowni więcej niż rok wcześniej.

Emisja punktowa to emisja pochodząca ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych.
W Powiecie Mogileńskim w 2015 roku wyemitowano do atmosfery 16 227 Mg zanieczyszczeń gazowych (w tym dwutlenek węgla 16 151 Mg) z zakładów szczególnie uciążliwych. Emisja zanieczyszczeń gazowych z tych źródeł na terenie powiatu wynosiła 0,19% ogólnej emisji w województwie kujawsko-pomorskim. Natomiast emisja zanieczyszczeń pyłowych wynosiła 15 Mg, całość pochodziło ze spalania paliw. Emisja zanieczyszczeń pyłowych na terenie powiatu stanowiła 0,57% ogólnej emisji w województwie kujawsko-pomorskim.

Tabela 2 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu

Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok]	
Rodzaj zanieczyszczenia	**2015 rok**
ogółem	16227
dwutlenek węgla	16151
dwutlenek siarki	48
tlenki azotu	19
tlenek węgla	8
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok]	
Rodzaj zanieczyszczenia	**2015 rok**
ogółem	15
ze spalania paliw	15
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
Rodzaj zanieczyszczenia	**2015 rok**
gazowe	80,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS wg stanu na 31.12.2015 r.

Emisja liniowa to emisja pochodząca z ruchu komunikacyjnego. Największe zagrożenie dla środowiska naturalnego oraz zdrowia ludzi stwarza transport drogowy. Obszarami najbardziej narażonymi na emisję liniową są tereny miejskie, gdzie często główne drogowe ciągi komunikacyjne prowadzą przez ich centra, powodując znaczne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim dotyczącą roku 2014 i 2015 zgodnie z podziałem województwa na strefy: aglomeracja bydgoska, miasto Toruń, miasto Włocławek i strefa kujawsko-pomorska (do której należy Powiat Mogileński). Ocena jest wykonywana ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocena jest sporządzona w oparciu o wyniki ze stacji pomiarowych oraz wyników modelowania.

W 2014 roku w strefie kujawsko-pomorskiej odnotowano ponadnormatywne stężenia 24-godzinne i stężenia średnie roczne pyłu zawieszonego PM10 oraz stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu w pyle PM10. Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefa kujawsko - pomorska znalazła się w klasie C.
Natomiast w 2015 roku strefa kujawsko-pomorskiej również znalazła się w klasie C ze względu na ponadnormatywne stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10, stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego PM10, stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego PM2,5 oraz stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu w pyle PM10

Tabela 3 Klasa strefy kujawsko-pomorskiej w 2014 i 2015 roku – kryteria dla ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia												
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3 (dc)	O_3 (dt)	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
Strefa kujawsko-pomorska (pow. Mogileński)	**2014 rok**												
	A	A	A	A	A	D2	C	A	A	A	A	A	C
	2015 rok												
	A	A	A	A	A	D2	C	C	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014 i 2015" WIOŚ Bydgoszcz.

W 2015 roku nastąpiło pogorszenie jakości powietrza ponieważ dodatkowo zostały przekroczone wartości dopuszczalne dla pyłu zawieszonego PM 2,5. W dalszym ciągu przekroczone są poziomy dopuszczalne dla pyły zawieszonego PM10 i bezno(a)pirenu.

Klasyfikacja stref ze względu na ochroną roślin w 2014 i 2015 roku okazała się bardzo korzystna dla strefy kujawsko - pomorskiej (jedynej w województwie podlegającej tej klasyfikacji) ze względu na SO_2, NOx i O_3, ponieważ uzyskała klasę A.

Tabela 4 Klasa strefy kujawsko-pomorskiej w 2014 i 2015 roku – kryteria dla ochrony roślin

Strefa	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin			
	SO_2	NO_x	O_3 (dc)	O_3 (dt)
Strefa kujawsko-pomorska (pow. Mogileński)	**2014 rok**			
	A	**A**	**A**	**D2**
	2015 rok			
	A	**A**	**A**	**D2**

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014 i 2015" WIOŚ Bydgoszcz.

W strefie kujawsko-pomorskiej poziomy celu długoterminowego dla ozonu w 2014 i 2015 roku zostały przekroczone (klasa D2) w przypadku ochrony zdrowia, jak również w przypadku ochrony roślin.

O zaliczeniu strefy do niekorzystnej klasy D2 w analizowanych latach zadecydowały w przypadku klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia maksymalne stężenia 8-godzinne ozonu z dwóch stacji z terenu strefy, tzn. Koniczynka i Zielonka oraz z trzech stacji o dużej reprezentatywności znajdujących się w sąsiednich województwach: wielkopolskim - stacja Krzyżówka i stacja Borówiec oraz łódzkim – stacja Gajew.

Natomiast o zaliczeniu strefy kujawsko - pomorskiej do niekorzystnej klasy D2 w 2014 i 2015 roku zadecydował w przypadku klasyfikacji ze względu na ochronę roślin wskaźnik AOT40 średni z roku 2015 ze stacji Zielonka, co zostało potwierdzono wynikami ze stacji o dużej reprezentatywności położonych w sąsiednich województwach: Krzyżówka, Borówiec i Gajew.

W ramach swej działalności Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w latach 2014-2015 przeprowadził 11 kontroli, podczas których sprawdzono przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony powietrza w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu. Stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- Niewyliczanie należnej opłaty za korzystanie ze środowiska ze wszystkich źródeł emisji występujących na terenie zakładu,
- Niewprowadzanie rocznych raportów do Krajowej Bazy KOBiZE,
- Brak uregulowanej strony formalno-prawnej dla eksploatowanych instalacji w zakresie ochrony powietrza,
- Występowanie uciążliwości pyłowej poza terenem prowadzonej działalności, do której podmiot posiada tytuł prawny.

Stan wód

Rzeki

Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), wyznaczonych w procesie wdrażania postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w Polsce, jest wykonywana przez WIOŚ. Na

terenie Powiatu Mogileńskiego ostatnie badania były prowadzone w 2014 roku w jednym punkcie pomiarowym.

Tabela 5 Ocena stanu czystości rzek na terenie Powiatu Mogileńskiego w 2014 roku

Nazwa cieku	Lokalizacja stanowiska	Ocena biologiczna	Ocena fizykochemiczna	Ocena hydromorfologiczna	Potencjał ekologiczny
Noteć Zachodnia	Nowy Młyn (gm. Strzelno)	III	Poniżej potencjału dobrego	II	umiarkowany

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Noteć Zachodnia (Mała Noteć) (PLRW600025188299) rzeka o długości 47,6 km, wypływa z jez. Niedzięgiel na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego. Tuż za Kwieciszewem do Noteci Zachodniej wpływa rzeka Panna, która jest odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Mogilnie oraz wód ze zeutrofizowanego Jeziora Mogileńskiego. Na północ od Kwieciszewa ciek uchodzi do południowej części Jeziora Pakoskiego. Noteć Zachodnia wraz z Panną w całości stanowi jednolitą część wód płynących. Badania prowadzone na stanowisku ujściowym w zakresie monitoringu operacyjnego wykazały umiarkowany potencjał ekologiczny, z uwagi na wskaźnik fitoplanktonu, jak i parametry fizykochemiczne: azot Kjeldahla, fosforany i fosfor ogólny. W stosunku do badań przeprowadzonych w 2010 roku poprawie uległy warunki tlenowe. Natomiast nie stwierdzono istotnych zmian w poziomie stężeń średniorocznych biogenów. W związku z tym należy prowadzić dalsze działania, które poprawią stan rzek głównie mające na celu zmniejszenie dopływających do wód biogenów.

Jeziora

W 2014 i 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nie prowadził badań na jeziorach znajdujących się w Powiecie Mogileńskim.

Wody podziemne

Badania jakości wód podziemnych prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową i zostały wykonane przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Ostatnie badania na terenie powiatu przeprowadzono w 2014 roku w dwóch punktach pomiarowo-kontrolnych w m. Szczepanowo i Przedbórz.

Tabela 6 Monitoring wód podziemnych w 2014 roku

Miejscowość	Gmina	JCWPd	Stratygrafia	Klasa jakości wody w punkcie	Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości
Szczepanowo	Dąbrowa	43	Jura górna	III klasa	Fe
Przedbórz	Strzelno	43	Czwartorzęd	III klasa	-

Źródło: „Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012-2014" Państwowy Instytut Geologiczny.

W m. Szczepanowo wody zostały zaklasyfikowane do III klasy. Przekroczone zostały wartości żelaza, natomiast w m. Przedbórz wody miały III klasę.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W 2015 roku ogólne zużycie wody wynosiło 2 581,9 dam^3 i było wyższe o 1,3% niż rok wcześniej. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu kształtowało się w 2015 roku na poziomie 55,7 m^3 i było wyższe od zużycia wody w 2014 roku o 0,8 m^3.

Tabela 7 Zużycie wody

Zużycie wody	Jednostka	2014 rok	2015 rok
ogółem	dam^3	2550,3	2581,9
przemysł		595,0	530,0
rolnictwo i leśnictwo		0,0	0,0
eksploatacja sieci wodociągowej		1955,3	2051,9
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe		1496,6	1535,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W przypadku poszczególnych gmin najwyższe ogólne zużycie wody w 2015 roku odnotowano w gminie Mogilno i wyniosło 1126,8 dam^3. Z kolei najniższe zużycie odnotowano w gminie Dąbrowa – 217,1 dam^3.

Stan gleb

Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy, która w latach 2014-2015 przebadała glebę w 42 gospodarstwach rolnych o łącznej powierzchni przebadanych gruntów ornych 1 210,1 ha. Z badań tych wynika, że większość gruntów ornych miała obojętny (w 2015 roku) lub zasadowy (w 2014 roku) odczyn. W związku z tym ich wapnowanie jest zbędne. Większość przebadanych gleb wykazywała bardzo wysoką zawartość fosforu, średnią zawartość potasu oraz średnią zawartość magnezu.

Hałas

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w latach 2014-2015 nie prowadził pomiarów hałasu na terenie powiatu mogileńskiego.
Zarządcy dróg mają obowiązek sporządzenia co pięć lat map akustycznych dla dróg, po których przejeżdża rocznie ponad 3 mln pojazdów. Do takich dróg na terenie powiatu należą:

- droga nr 15 na odcinku Strzelno – Inowrocław,
- droga nr 254 na odcinku Mogilno (przejście).

W latach 2014-2015 WIOŚ w Bydgoszczy przeprowadził dwie kontrole w przedsiębiorstwach na terenie powiatu w zakresie emisji hałasu. W obydwu przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska przed hałasem.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przeprowadził pomiary natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) w 2 punktach na terenie Powiatu Mogileńskiego:

- Strzelno, ul. Plac Św. Wojciecha 3,
- Jeziora Wielkie, Jeziora Wielkie 190.

Natężenie pola elektromagnetycznego w badanych punktach pomiarowych było znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).
Pomiary wykonywane przez eksploatujących instalacje emitujące pola elektromagnetyczne także wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów.

3. Realizacja i monitoring Programu

W ramach realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego na lata 2013-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 przyjęto następujące cele i priorytety ekologiczne:

1. Cel ekologiczny: Poprawa jakości środowiska
   - Poprawa jakości wód,

- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona klimatu,
- Poprawa klimatu akustycznego,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ochrona przed poważnymi awariami i poważnymi awariami przemysłowymi oraz zapobieganie szkodom w środowisku,
- Zarządzanie środowiskiem w aspekcie ochrony zdrowia

2. Cel ekologiczny: Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii
   - Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość,
   - Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy,
   - Wykorzystanie energii ze źródeł odnawianych
3. Cel ekologiczny: Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych
   - Ochrona przyrody i krajobrazu,
   - Ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
   - Ochrona powierzchni ziemi i gleb,
   - Ochrona zasobów kopalin
4. Cel ekologiczny: Działania systemowe w ochronie środowiska
   - Edukacja ekologiczna i udział społeczeństwa w ochronie środowiska,
   - Rozwój badań i postęp techniczny,
   - Planowanie przestrzenne w ochronie środowiska,
   - Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska.

W poniższej tabeli przedstawiono realizację zadań związanych z ochroną środowiska jakie zostały wykonane na terenie powiatu mogileńskiego w latach 2014–2015. W sprawozdaniu opierano się na harmonogramie przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego na lata 2013-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”. W Raporcie odniesiono się do konkretnych zadań wyszczególnionych w Programie, jak również wzięto pod uwagę przedsięwzięcia, które nie były zawarte w Programie, a mieszczą się w ramach polityki ochrony środowiska Powiatu i zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym.

Tabela 8 Realizacja zadań wynikających z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego za lata 2014-2015

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
Edukacja ekologiczna					
Organizacja konkursów, olimpiad i przeglądów o tematyce ekologicznej	Organizacja konkursów i zajęć z edukacji ekologicznej w szkołach w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych	Jednostki oświatowe	2014-2015	w.b	Środki własne
	Współorganizacja festynu ekologicznego organizowanego przez stowarzyszenie „Kropla” w Mogilnie	Nadleśnictwo Miradz	2014-2015	b.d	Środki własne
	Prowadzenie przez pracowników nadleśnictwa spotkań i zajęć edukacyjnych – zajęcia terenowe, spotkania w szkołach, organizowanie konkursów (Ocalmy kasztanowce, Drugie życie drewna), akcji (Święto sadzenia lasu, Sprzątanie lasu)	Nadleśnictwo Miradz	2014-2015	b.d	Środki własne
Promocja walorów przyrodniczych i edukacja ekologiczna	Organizowanie akcji Sprzątanie Świata, zielone lekcje, światowy dzień zwierząt, zbiórka plastikowych nakrętek(pet), zbiórka makulatury	Gminy, Jednostki oświatowe	2014-2015	w.b	Budżet Gminy, Środki własne
	Udział w Powiatowych Targach Rolnych w Bielicach – stoisko o charakterze edukacyjnym	Nadleśnictwo Miradz	2014-2015	b.d	Środki własne
	Prowadzenie edukacji ekologicznej, zajęć terenowych, pogadanek, tworzenie ścieżek przyrodniczo-leśnych	Nadleśnictwo Gołąbki	2014-2015	b.d	Środki własne
Prowadzenie działalności wydawniczej i filmowej o tematyce ekologicznej.	**Nie zrealizowano**	-	-	-	-
Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych					
Wdrażanie sieci ekologicznej Natura 2000	Na terenie powiatu znajdują się trzy fragmenty obszarów Natura 2000	Ministerstwo Środowiska	2014-2015	w.d	Środki własne
Opracowanie planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000	• Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i	RDOŚ Bydgoszcz, RDOŚ Poznań	2014-2015	w.d	Środki własne

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 marca 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Gopło PLH040007 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1086). • Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1291)				
Opracowanie i ustanowienie zadań ochronnych i planów ochrony dla rezerwatów przyrody	W latach 2014-2015 nie ustanowiono zadań ochronnych i planów ochrony dla rezerwatów przyrody	RDOŚ Bydgoszcz	2014-2015	-	-
Czynna ochrona gatunków ginących, zagrożonych oraz chronionych flory i fauny	Przestrzeganie zakazów w stosunku do gatunków chronionych określonych w następujących rozporządzeniach: • rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, • rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, • rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9	RDOŚ Bydgoszcz	2014-2015	w.b	Środki własne

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów				
Inwentaryzacja przyrodnicza i monitoring przyrodniczy województwa i wybranych obszarów	W ramach monitoringu przyrody były realizowane następujące zadania: • monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; • monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000; • monitoring lasów; • zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego	GIOŚ	2014-2015	w.b	Środki własne
Ochrona i konserwacja pomników przyrody	Bieżące utrzymanie pomników przyrody	Gminy	2014-2015	b.d	Budżet Gminy
Zwiększenie lesistości powiatu – zalesianie	Prowadzenie przez Nadleśnictwo zalesień na powierzchni 26,48 ha	Nadleśnictwo Miradz	2014-2015	b.d	Środki własne
Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów leśnych	Prace z zakresu gospodarki leśnej prowadzone były w oparciu o zapisy obowiązujących Planów Urządzenia Lasu	Nadleśnictwa	2014-2015	w.b	Środki własne
Odbudowa populacji zwierzyny drobnej	Nadleśnictwa nie prowadzą gospodarki łowieckiej w ramach OHZ, prowadzą koła łowieckie, które dzierżawią w tym celu obwody leśne	Nadleśnictwa	2014-2015	-	-
Rewitalizacja przyrodniczych obszarów zdegradowanych i przywracanie ich walorów użytkowych	Brak zgłoszeń o terenach zdegradowanych – nie prowadzono rewitalizacji przyrodniczych	-	-	-	-
Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa					
Budowa, modernizacja i rozbudowa do 2015 roku komunalnych oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) od 2000 do 15000	Zakup sondy tlenowej do reaktora komory biologicznej Oczyszczalni Ścieków w Siemionkach	Gmina Jeziora Wielkie	2014	4 800,0	Budżet Gminy
	Opracowanie dokumentacji na	Gmina Jeziora	2015	23 500,0	Budżet Gminy

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
(częściowo cel ten będzie zrealizowany do 2010 r.)	modernizację Oczyszczalni Ścieków w Przyjezierzu	Wielkie			
	Zakup napędu elektrycznego niepełno - obrotowego AUMA typu SG.05 do oczyszczalni ścieków w Siemionkach	Gmina Jeziora Wielkie	2015	5 500,0	Budżet Gminy
	Zakup stacjonarnej sprężarki powietrza dużej wydajności do napowietrzania stawu fakultatywnego w oczyszczalni ścieków w Przyjezierzu	Gmina Jeziora Wielkie	2015	4 800,0	Budżet Gminy
	Opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego na rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Mogilnie	Gmina Mogilno	2015	176 386,00	Budżet Gminy
Zagospodarowanie osadów ściekowych	**Nie zrealizowano**	-	-	-	-
Budowa oczyszczalni przyzagrodowych w obszarach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia	Udzielanie dotacji mieszkańcom Gminy w zakresie budowy przyzagrodowych oczyszczalni – powstało 13 przydomowych oczyszczalni	Gmina Dąbrowa	2014-2015	13 000,0	Budżet Gminy
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Mogilno (Ratowo, Strzelce, Lubieszewo, Procyń) - II etap	Gmina Mogilno	2014	419 405,51	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Dotacje dla przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Dąbrowa	2014-2015	50 000,0	Budżet Gminy
Sukcesywna modernizacja istniejącej i realizacja nowej sieci kanalizacji sanitarnej	Wybudowanie kanalizacji zbiorczej przy ul. Pałucka razem z przepompownią ścieków	Gmina Dąbrowa	2014-2015	538 000,0	Budżet Gminy, Środki unijne
	Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią w ul. Przemysłowej w Mogilnie	Gmina Mogilno	2015	8 000,0	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami ul. 3 Maja i Sportowej w Mogilnie	Gmina Mogilno	2015	178 957,41	Budżet Gminy

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Kopczyn	Gmina Mogilno	2015	105 245,15	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Wykonanie dokumentacji projektowej i budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej w ul. Prof. Cz. Łuczaka w Mogilnie do działek ewidencyjnych o numerach 527/1 i 527/2	Gmina Mogilno	2015	7 447,00	Budżet Gminy
	Budowa sieci wodociągowej i sanitarnej z przyłączami w ciągu ulicy Ogrodowej i Niewiadomskiego w Mogilnie, dz. nr ew. 151/5, 151/11, 151/18, 151/26, 152/2, 152/8- II etap	Gmina Mogilno	2015	89 949,90	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej z przyłączami w działce ewidencyjnej nr 158/18 przy ul. Ogrodowej w Mogilnie	Gmina Mogilno	2015	7 000,0	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej rozbudowy kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i przepompownią w działkach o numerach ewidencyjnych 462/4, 462/5, 161, 162, 308/1, 143, 18/4 i 40 w Gębicach	Gmina Mogilno	2015	56 000,00	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej i przebudowa oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Narutowicza w Mogilnie	Gmina Mogilno	2014	70 663,12	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej obejmującej rozbudowę sieci kanalizacyjnej w Gębicach w ulicy Tadeusza Kościuszki	Gmina Mogilno	2014	9 000,0	Budżet Gminy

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Kopczyn	Gmina Mogilno	2014	22 309,43	Budżet Gminy
	Budowa sieci kanalizacji grawitacyjno- tłocznej w ulicy Pałuckiej w miejscowości Dąbrowa	Gmina Dąbrowa	2014	500 000,0	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Projekt kanalizacji Szczepankowo	Gmina Dąbrowa	2014	12 500,0	Budżet Gminy
	Przebudowa kanalizacji ulicy Mickiewicza w Strzelnie	Gmina Strzelno	2014	50 000,0	Budżet Gminy
	Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Markowice	Gmina Strzelno	2014	150 000,0	Budżet Gminy
Sukcesywna modernizacja istniejącej i budowa nowej sieci kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi	**Nie zrealizowano**	-	-	-	-
Aktualizacja ustaleń dostępnych zasobów pitnych wód podziemnych wraz z budową, przebudową, rozbudową oraz monitoringiem komunalnych ujęć wód	Likwidacja Stacji Uzdatniania Wody w Twierdzinie	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2015	20 000,0	Środki własne
	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody Szczeglin (I etap - Remont rurociągów i armatury, automatyzacja pomp głębinowych)	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2015 (I etap)	60 000,0	Środki własne, WFOŚiGW
	Zakup zestawu mieszaczy wodno-powietrznych do SUW w Kościeszkach	Gmina Jeziora Wielkie	2014	9 000,0	Budżet Gminy
	Zakup agregatu pompowego do Stacji Uzdatniania Wody w Kościeszkach	Gmina Jeziora Wielkie	2015	13 000,0	Budżet Gminy
	Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Dąbrowa	Gmina Dąbrowa	2015	375 000,0	Budżet Gminy
	Budowa stacji uzdatniania wody w Strzelnie	Gmina Strzelno	2014-2015	1 527 546,3	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
Ochrona przeciwpowodziowa – regulacja wód	Prace konserwacyjne na kanale Kuśnierz	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	72 868,9	Samorząd województwa, budżet państwa

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Prace konserwacyjne na kanale Ciechrz-Bożejewice	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	82 176,3	Samorząd województwa, budżet państwa
	Prace konserwacyjne na kanale Ostrowo-Gopło	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	98 891,76	Samorząd województwa, budżet państwa
	Prace konserwacyjne na rzece Panna Północna	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	88 922,14	Samorząd województwa, budżet państwa
	Prace konserwacyjne na kanale Zachodnim	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	58 664,93	Samorząd województwa, budżet państwa
	Prace konserwacyjne na kanale Chwałowo	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	45 177,43	Samorząd województwa, budżet państwa
	Prace konserwacyjne na kanale Mokre	K-PZMiUW we Włocławku	2014-2015	31 759,71	Samorząd województwa, budżet państwa
Realizacja programu małej retencji wodnej	Na terenie powiatu istnieje 61 zbiorników małej retencji o łącznej powierzchni 87 433 m^2	Starostwo Powiatowe w Mogilnie	2014-2015	b.d	Budżet Powiatu
Melioracje szczegółowe	Bieżąca konserwacja i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez Gminne Spółki Wodne	Gminne Spółki Wodne	2014-2015	b.d	Środki własne
	Czyszczenie zbiornika wodnego w centrum wsi (stawu) oraz rewitalizacja terenu przyległego	Gmina Dąbrowa	2015	34 649,22	Budżet Gminy
Ochrona i przywracanie wartości użytkowej gleb, ochrona kopalin					
Utworzenie wojewódzkiej bazy terenów poeksploatacyjnych wraz z oceną sposobów i kierunków ich rekultywacji	**Nie zrealizowano**	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	-	-	-
Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych, w tym wyznaczenie perspektywicznych wyrobisk pokopalnianych dla potrzeb magazynowania paliw	Nie prowadzono rekultywacji wyrobisk	-	-	-	-
Opracowanie wojewódzkich map perspektyw zasobowych	**Nie zrealizowano**	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	-	-	-
Działalność inspekcyjno-kontrolna służb Inspekcji Ochrony Środowiska	WIOŚ nie prowadzi kontroli w zakresie kopalin	WIOŚ Bydgoszcz	-	-	-
Ochrona powietrza atmosferycznego					
Sporządzenie pięcioletniej oceny jakości	Ostatnia pięcioletnia ocena	WIOŚ Bydgoszcz	-	-	-

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2010-2014	jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim obejmowała lata 2009-2013				
Sporządzenie i wdrażanie wojewódzkiego programu ochrony powietrza	Uchwała Nr LIV/834/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 października 2014 r. w sprawie określenia planu działań krótkoterminowych dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu w powietrzu	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	2014	b.d	Środki własne
Sporządzenie i wdrażanie programów ochrony powietrza w strefach, które według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi znalazły się w klasie C					
Sporządzenie rocznych ocen jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim	Co roku WIOŚ w Bydgoszczy przeprowadza ocenę jakości powietrza na terenie województwa	WIOŚ Bydgoszcz	2014-2015	w.b	Środki własne
Działalność systemu oceny jakości powietrza, tj. sieci stacji pomiarowych w województwie	Na terenie województwa pomiary jakości powietrza prowadzone były na 146 stacjach pomiarowych	WIOŚ Bydgoszcz	2014-2015	w.b	Środki własne
Budowa i przebudowa sieci ciepłowniczych w szczególności w celu zmniejszenia przesyłowych strat ciepła	Zakup i montaż urządzenia sterowania ogrzewaniem w kotłowni ZS w Bielicach	Zespół Szkół w Bielicach	2014	31 107,54	Budżet Powiatu
	Utworzenie nowego połączenia sieci ciepłowniczej między budynkami	ZPS Szerzawy	2015	37 969,62	Budżet Powiatu
Modernizacja/wymiana kotłów grzewczych/ kotłowni zakładowych	Zakup i montaż kotłów grzewczych	ZPS Szerzawy	2015	13 998,96	Budżet Powiatu
	Zakup i montaż pieca centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Wylatowie	Gmina Mogilno	2015	56 175,00	Budżet Gminy
	Budowa kotłowni olejowej centralnego ogrzewania oraz instalacji grzewczej w budynku szkolnym Szkoła Podstawowa we Wszedniu	Gmina Mogilno	2014-2015	125 660,00	Budżet Gminy

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Wymiana uszkodzonego pieca centralnego ogrzewania w kotłowni SP w Kwieciszewie	Gmina Mogilno	2015	55 165,00	Budżet Gminy
Termomodernizacja budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej	Termomodernizacja dachu budynku Starostwa Powiatowego na ul. Ogrodowej, w tym docieplenie dachu wraz z blacharką i instalacją odgromową	Starostwo Powiatowe w Mogilnie	2014	69 770,83	Budżet Powiatu
	Dofinansowanie modernizacji budynków Komendy Powiatowej Państwowej straży Pożarnej w Mogilnie	KPPSP w Mogilnie	2014	28 300,00	Budżet Powiatu
	Docieplenie dachu w Zespole Szkół w Bielicach	Zespół Szkół w Bielicach	2014	52 748,55	Budżet Powiatu
	Termomodernizacja dachu budynku Starostwa Powiatowego na ul. Ogrodowej, w tym docieplenie dachu wraz z blacharką i instalacją odgromową	Starostwo Powiatowe w Mogilnie	2015	52 835,87	Budżet Powiatu
	Dofinansowanie projektu RPKP.02.03.00-04-040/14 pn.”Zmniejszenie energochłonności obiektów SP ZOZ w Mogilnie poprzez termomodernizację i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.” Dofinansowanie 15% wartości kosztu kwalifikowanego projektu.	SP ZOZ Mogilno Starostwo Powiatowe w Mogilnie	2015	1 409 579,40 (w tym 211 436,91 z budżetu powiatu)	15% budżet powiatu 85% środki zewnętrzne
	Wykonanie elewacji budynku świetlicy wiejskiej i remizy OSP wraz z dociepleniem w Wójcinie	Gmina Jeziora Wielkie	2014	37 000,0	Budżet Gminy
	Zakup materiałów oraz wykonanie ocieplenia zewnętrznego wraz z elewacją w świetlicy wiejskiej w Gozdaninie	Gmina Mogilno	2015	15 889,06	Budżet Gminy
	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Wylatowie poprzez wykonanie ocieplenia świetlicy	Gmina Mogilno	2014	41 000,00	Budżet Gminy
	Termomodernizacja budynku	Gmina Strzelno	2014-2015	390 148,3	Budżet Gminy,

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Gimnazjum im. Jana Dałkowskiego w Strzelnie wraz z wyminą stolarki okiennej i drzwiowej oraz wymianą istniejącej instalacji centralnego ogrzewania				Środki zewnętrzne
Klimat akustyczny					
Kontynuacja monitoringu hałasu w środowisku ze szczególnym uwzględnieniem monitorowania odcinków dróg o bardzo wysokim natężeniu ruchu pojazdów samochodowych	Monitoring hałasu w środowisku nie był prowadzony na terenie powiatu mogileńskiego	WIOŚ Bydgoszcz	-	-	-
Opracowanie map akustycznych dla terenów wskazanych przepisami odrębnymi	Sporządzenie map akustycznych dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko – pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	2014	b.d	Środki własne
Wspieranie realizacji inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego (budowa obwodnic, budowa i modernizacja dróg komunikacji, budowa ekranów akustycznych, wymiana taboru na mniej hałaśliwy)	Budowa zatoki autobusowej na dk 25 w m. Proszyska	GDDKiA	2014	134.776,27	KFD
	Przebudowa istniejącego pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 262 polegająca na budowie chodnika o długości ok. 600 m w miejscowości Marcinkowo	ZDW Bydgoszcz	2015	611 084,61	Środki własne, Gmina Mogilno
	Bieżące utrzymanie dróg na drogach wojewódzkich przebiegających przez teren powiatu	ZDW Bydgoszcz	2014-2015	b.d	Środki własne
	Bieżące remonty i przebudowy dróg gminnych	Gminy	2014-2015	b.d	Budżet Gminy
	Modernizacja południowego mostu drogowego przez rzekę Panna w ciągu ul. Hallera w Mogilnie	Gmina Mogilno	2014-2015	218 096,28	Budżet Gminy
Działalność inspekcyjno-kontrolna służb Inspekcji Ochrony Środowiska	WIOŚ w Bydgoszczy przeprowadził dwie kontrole w przedsiębiorstwach na terenie powiatu w zakresie emisji hałasu – nie stwierdzono	WIOŚ Bydgoszcz	2014-2015	w.b	Środki własne

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	nieprawidłowości				
Kontynuacja działań monitorujących używanie sprzętu motorowodnego na wodach powierzchniowych	Wprowadzono zakaz używania jednostek pływających o napędzie spalinowym na Jeziorze Mogileńskim	Rada Powiatu w Mogilnie	2014	w.b	Budżet Powiatu
	Wprowadzono zakaz używania jednostek pływających o napędzie spalinowym na Jeziorze Ostrowskim i Jeziorze Wójcińskim	Rada Powiatu w Mogilnie	2015	w.b	Budżet Powiatu
Pola elektromagnetyczne					
Analiza wyników monitoringu pól elektromagnetycznych pod kątem ochrony ludności przed wzrostem poziomów pól sztucznie wytworzonych	Wykonane pomiary nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych wartości: • Mogilno ul. Benedykta XVI – 0,33 V/m, • Strzelno, ul. Plac Św. Wojciecha 3 - <0,2 V/m, • Jeziora Wielkie, Jeziora Wielkie 190 – 0,25 V/m	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	2014-2015	w.b	Środki własne
Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wraz z rejestrem informacji o terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych ze szczególnym uwzględnieniem terenów zabudowy mieszkaniowej, terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i terenów dostępnych dla ludności	Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu mogileńskiego w punktach pomiarowych: • Mogilno ul. Benedykta XVI, • Strzelno, ul. Plac Św. Wojciecha 3, • Jeziora Wielkie, Jeziora Wielkie 190	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	2014-2015	w.b	Środki własne
Działalność inspekcyjno-kontrolna służb Inspekcji Ochrony Środowiska	Prowadzenie działalności inspekcyjno-kontrolnej polegającej na wykonywaniu pomiarów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach pomiarowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy	2014-2015	w.b	Środki własne
Poważne awarie i awarie przemysłowe					
Zbudowanie sprawnego systemu monitoringu	Z systemu monitoringu transportu	Prywatni	2014-2015	b.d	Środki własne

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
transportu substancji niebezpiecznych na terenie województwa	substancji niebezpiecznych korzystają firmy transportowe	inwestorzy			
Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Dotacja dla OSP Gębice na wkład własny Partnera w realizację projektu pn. "Ludziom na ratunek - zakup sprzętu specjalistycznego dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa Kujawsko-Pomorskiego - etap III"	Gmina Mogilno	2014	4 800,0	Budżet Gminy
Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych					
Sporządzenie analizy dotyczącej wyznaczenia terenów niewskazanych dla lokalizacji elektrowni wiatrowych	Stosowanie odpowiednich zapisów w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych gmin	Gminy	2014-2015	w.b	Budżet Gminy
Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Na terenie powiatu znajduje się 18 elektrowni wiatrowych	Prywatni inwestorzy	2014-2015	b.d	Środki własne
POZOSTAŁE ZADANIA NIE UWZGLĘDNIONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA					
	Przebudowa drogi leśnej od leśniczówki Szczepanowo do m. Białe Błota l=2350 mb, dz. nr 3111 i 3112, obr. ewid. Szczepankowo	Nadleśnictwo Gołąbki (Leśnictwo Szczepanowo)	2015	50 000,0	środki własne
	Przebudowa drogi leśnej w leśnictwie Głęboczek – l113 mb, dz. nr 3072/5, obr. ewid. Niestronno	Nadleśnictwo Gołąbki (Leśnictwo Głęboczek)	2015	15 000,0	środki własne
	Modernizacja sieci wodociągowej polegającej na wyłączeniu z eksploatacji przewodów wykonanych z rur azbestowo-cementowych	Gmina Dąbrowa	2014-2015	b.d	Budżet Gminy
	Wybudowanie sieci wodociągowej łączącej SUW Twierdziń z SUW Szczeglin	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2014	b.d	Środki własne

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Budowa magistrali wodociągowej od Szczeglina do Skrzeszewa	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2015	370 000,0	Środki własne
	Kontrola szczelności sieci wodociągowej, lokalizacja wycieków oraz wykrywanie i likwidowanie nielegalnych poborów	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2015	10 000,0	Środki własne
	Wykonanie dokumentacji projektowej sieci wodociągowej do działek letniskowych w m. Kopczyn	Gmina Mogilno	2015	15 000,0	Budżet Gminy
	Rozbudowa sieci wodociągowej w działkach o nr ew. 241, 242, 273, 274 w m. Wylatowo	Gmina Mogilno	2014-2015	27 337,66	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej sieci wodociągowej do działek o nr ew. 67/17,67/18,67/19,67/2 0 w m. Wylatowo oraz do działki o nr ew. 258/1 w m. Padniewko	Gmina Mogilno	2014	13 000,0	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej i rozbudowa sieci wodociągowej na działce nr ew. 6, 9/12, 146 w m. Stawiska - II etap	Gmina Mogilno	2014	19 256,88	Budżet Gminy
	Rozbudowa sieci wodociągowej na działkach o nr ewidencyjnych 107/3, 308/1, 310/2 w miejscowości Gębice	Gmina Mogilno	2014	60 220,80	Budżet Gminy
	Wymiana i rozbudowa sieci wodociągowej z przyłączami do granicy działki w ulicy Prusa w Mogilnie	Gmina Mogilno	2014	297 637,52	Budżet Gminy
	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowa sieci wodociągowej w ul. 17 Maja w Mogilnie	Gmina Mogilno	2014	28 639,38	Budżet Gminy

Kierunki działania	Wykonane zadanie	Jednostki realizujące zadanie	Lata realizacji 2014-2015	Poniesione koszty [PLN]	Źródła finansowania
	Sieć wodociągowa Mogilno-Parlinek 45	Gmina Dąbrowa	2014	30 000,0	Budżet Gminy
	Budowa wodociągu ul. Kościuszki, Szulczewskiego w Strzelnie	Gmina Strzelno	2014-2015	50 000,0	Budżet Gminy
	Modernizacja sieci wodociągowej ul. Mickiewicza w Strzelnie	Gmina Strzelno	2015	15 000,0	Budżet Gminy
	Budowa wodociągu w Ostrowie, Przyjezierzu (dokumentacja)	Gmina Strzelno	2015	30 000,0	Budżet Gminy

w.b – wydatki bieżące
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji, budżetów gmin na lata 2014 i 2015.

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mogileńskiego oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych, jakie powinna przynieść realizacja wyznaczonych celów.

Tabela 9 Efekty realizacji Programu ochrony środowiska

Proponowane działania	Osiągnięty efekt
Edukacja ekologiczna	
Organizacja konkursów, olimpiad i przeglądów o tematyce ekologicznej	• Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, • Dbałość o wspólne środowisko naturalne, • Ograniczenie negatywnych zachowań wśród mieszkańców, • Rozwój turystyki, promocja i zwiększanie atrakcyjności powiatu
Promocja walorów przyrodniczych i edukacja ekologiczna	
Kierunki ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów przyrodniczych	
Zwiększenie lesistości powiatu – zalesianie	• Zwiększenie potencjału „produkcji tlenu”, • Zwiększenie produkcyjnego charakteru lasu – możliwości pozyskiwania drewna, • Nowe miejsca rekreacji i wypoczynku
Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa	
Budowa, modernizacja i rozbudowa do 2015 roku komunalnych oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) od 2000 do 15000	• Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, • Ograniczenie zanieczyszczenia gleby, • Polepszenie warunków życia mieszkańców, • Efektywniejsze oczyszczanie ścieków
Sukcesywna modernizacja istniejącej i realizacja nowej sieci kanalizacji sanitarnej	
Aktualizacja ustaleń dostępnych zasobów pitnych wód podziemnych wraz z budową, przebudową, rozbudową oraz monitoringiem komunalnych ujęć wód	• Zmniejszenie zagrożeń dla zdrowia mieszkańców, • Dostarczenie ludności wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, • Ograniczenie strat wody związanych z przesyłem i awariami
Melioracje szczegółowe	• Zmniejszenie zagrożenia powodziowego, • Poprawa warunków upraw
Realizacja programu małej retencji wodnej	• Zmniejszenie zagrożenia powodziowego, • Zwiększenie łatwo dostępnych zasobów wodnych, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Nowe miejsca wypoczynku i rekreacji
Ochrona powietrza atmosferycznego	
Modernizacja/wymiana kotłów grzewczych/ kotłowni zakładowych	• Ograniczenie emisji niskiej do powietrza, • Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza związkami siarki i pyłami, • Poprawa jakości powietrza, • Poprawa zdrowia mieszkańców
Termomodernizacja budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej	• Zmniejszenie zapotrzebowania na nośniki energii, • Ograniczenie zużycia surowców energetycznych, • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, • Zmniejszenie efektu cieplarnianego, • Ograniczenie ilości odpadów ze spalania
Klimat akustyczny	
Wspieranie realizacji inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego (budowa obwodnic, budowa i modernizacja dróg komunikacji, budowa ekranów akustycznych, wymiana taboru na mniej hałaśliwy)	• Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego w miastach, • Ograniczenie emisji spalin, • Zwiększenie estetyki, • Ograniczenie poziomu hałasu
Pola elektromagnetyczne	
Analiza wyników monitoringu pól elektromagnetycznych pod kątem ochrony ludności przed wzrostem poziomów pól sztucznie wytworzonych	• Stała kontrola wielkości emisji pól elektromagnetycznych
Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych	
Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	• Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw stałych, • Zmniejszenie kosztów produkcji energii,

	• Wzrost zapotrzebowania na „ekologiczne” surowce energetyczne (gaz, drewno wierzba energetyczna, słoma), • Możliwość zagospodarowania niewykorzystanego dotychczas areału lub fragmentów pól uprawnych o słabszej klasie bonitacyjnej do produkcji surowców energetycznych

4. Podsumowanie

Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Mogileńskiego stanowi ocenę postępów we wdrażaniu Programu w latach 2014-2015. Wykazał, że przez okres dwóch lat zadania zaplanowane w ramach Programu były realizowane sukcesywnie i większość z nich została wykonana.

Materiały zebrane w niniejszym raporcie pochodzą z: Starostwa Powiatowego w Mogilnie, Urzędów Miast i Gmin, Kujawsko-Pomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku, Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zarządców dróg i Głównego Urzędu Statystycznego.

Podjęto szereg działań zmierzających do poprawy i utrzymania dobrego stanu środowiska na terenie powiatu.

Przedsięwzięcia realizowane były głównie przez Urzędy Miast i Gmin powiatu. Najważniejsze z nich związane były z inwestycjami zmierzającymi do uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza atmosferycznego:

- budowa sieci wodociągowej,
- budowa sieci kanalizacyjnej,
- termomodernizacje budynków.

Wiele działań prowadzonych było przez Starostwo Powiatowe, zarządców dróg oraz inne jednostki i dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- inwestycje drogowe – budowa nowych i modernizacja istniejących dróg,
- konserwacja cieków,
- działania w zakresie edukacji ekologicznej,

Źródłami finansowania realizowanych zadań były przede wszystkim środki własne powiatu i gmin, dotacje i pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, fundusze unijne oraz środki własne inwestorów.

Część zadań nie została zrealizowana na co wpływ w głównej mierze miały braki środków finansowych oraz zmiany kompetencji samorządu do wykonywania niektórych zadań. Część z zaplanowanych działań powinna być realizowana przez prywatnych przedsiębiorców lub osoby fizyczne, a dane na ten temat nie są dostępne. Podjęcie działań zaplanowanych w długiej perspektywie czasu wymagało również bieżącej oceny sytuacji i potrzeb na wprowadzenie zmian w realizacji niektórych zadań.